

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПОЛІТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ”
(для магістрів)**

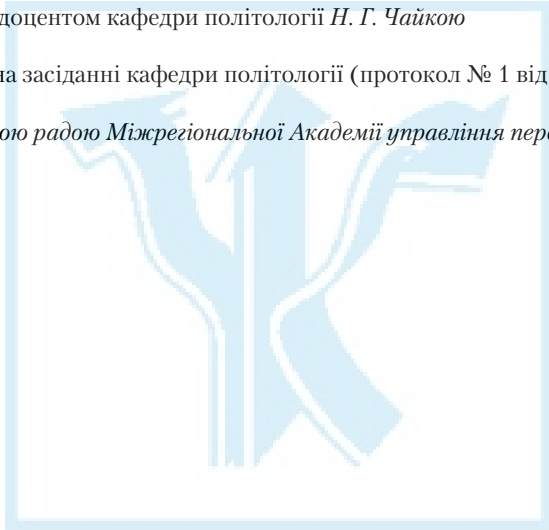
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри політології *Н. Г. Чайкою*

Затверджено на засіданні кафедри політології (протокол № 1 від 07.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Чайка Н. Г. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Політичне прогнозування” (для магістрів). – К.: МАУП, 2008. – 24 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Політичне прогнозування”, форми самостійної роботи, систему поточного та підсумкового контролю, плани семінарських занять, завдання для самостійної роботи, питання для самоконтролю, методичні вказівки до виконання контрольних робіт, теми контрольних робіт, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вивчення дисципліни “Політичне прогнозування” у процесі здобуття вищої освіти соціально-гуманітарного профілю є безсумнівно необхідним. Людство завжди прагнуло якомога більше знати про своє майбутнє. Його зацікавленість прогнозами має сильні життєві мотиви. Реалізації цих прагнень покликана сприяти наука прогностика, що включає політичне прогнозування як один з основних напрямів. Політичне прогнозування охоплює методологію, теорію і практику дослідження динаміки та перспектив розвитку різноманітних процесів і явищ суспільного життя. Від рівня політичного прогнозування залежить ефективність планування та управління. Політичне керівництво вбачає у науково обґрунтованих прогнозах одну з гарантій передбачуваного розвитку конкретних подій і суспільно-політичних процесів загалом.

Метою вивчення курсу “Політичне прогнозування” є засвоєння студентом основ методології, теорії і практики дослідження динаміки та перспектив розвитку різноманітних процесів і явищ суспільного життя.

Завдання:

За результатом вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

– об’єкт, предмет та методи курсу “Політичне прогнозування”; основні етапи розвитку новітніх методології та теорії суспільних відносин; наукові обґрунтування прогностичних передбачень відносно розвитку політичних подій; сучасні системи цінностей та орієнтирів, понять та критеріїв, парадигм і концепцій; суть та функції державного управління в політичній системі суспільства.

вміти:

- володіти понятійно-категоріальним апаратом курсу “Політичне прогнозування”;
- використовувати теоретико-методологічний інструментарій прогнозування при складанні прогнозів відносно подальшого розвитку політичних явищ та подій;
- давати раціонально-критичну оцінку існуючим моделям державотворення при обґрунтуванні прогнозів розвитку конкретних подій і суспільно-політичних процесів загалом;
- чітко розуміти місце і роль державно-управлінських рішень у системі державного управління відповідно до стратегії і тактики державного прогнозування;

- орієнтуватися в основних суспільно-політичних тенденціях розвитку людської цивілізації постмодерну, які складають картину доступного для огляду майбутнього.

Змістові модулі.

Зміст дисципліни складається із трьох органічно пов'язаних між собою модулів. У першому модулі розглядається місце, роль і засоби прогнозування суспільно-політичного розвитку. У другому – висвітлюються стратегія і тактика внутрішньополітичного прогнозування. Третій модуль присвячений цивілізаційним аспектам глобального прогнозування майбутнього.

Міжпредметні зв'язки.

Прогностика розглядається як напрям, основу якого складають спроби оцінити майбутні соціальні події. Сучасне прогнозування остаточно викристалізувалося в окремий науковий напрям на рубежі 1950–1960-х років. Технологічне прогнозування послугувало основою для конструювання міждисциплінарної “науки про майбутнє”, яка утвердилась під назвою “футурологія”. Особливу роль наукові передбачення відіграють у політиці, яка пронизує собою всі сфери суспільного життя. Саме тому надзвичайно важливу роль відіграє передбачення майбутніх наслідків політичних рішень, що є основним для політичного прогнозування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **дисципліни** **“ПОЛІТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин, з них:					
		лекції (Л)	семінарські заняття (СЗ)	практичні, лабораторні заняття (ПЗ, ЛЗ)	індивідуальна консультативна робота (ІКР)	самостійна робота студентів (СРС)	форма контролю
1	2	3	4	5	6	7	8
	Змістовий модуль I. Місце, роль і засоби прогнозування суспільно-політичного розвитку						

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Політичне прогнозування та його роль в управлінні соціально-політичними процесами	2					
2	Основні категорії політичного прогнозування	2 ПК					
3	Теоретичні категорії та сутність політичного прогнозування		2 У			2	
4	Методологія і основні етапи політичного прогнозування	2					
5	Моделювання соціально-політичних процесів	2 ПК					
6	Методологія прогнозування та моделювання політичних процесів		2 Т			2	
	Змістовий модуль II. Стратегія і тактика внутрішньополітичного прогнозування						
7	Державно-управлінські рішення як об'єкт політичного прогнозування	2					
8	Механізм прийняття державно-управлінських рішень	2 ПК					
9	Основні стадії прийняття державно-управлінських рішень		2 У			2	
10	Стратегічне державне прогнозування	2					
11	Тактика внутрішньополітичного прогнозування	2 ПК					
12	Розроблення і забезпечення ефективності державно-управлінських рішень		2 КР			2	
	Змістовий модуль III. Цивілізаційні аспекти глобального прогнозування майбутнього						
13	Футурологічні проекти цивілізаційного розвитку	2					

1	2	3	4	5	6	7	8
14	Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку		2 У			2	
15	Новітні суспільно-політичні тенденції загальноцивілізаційного поступу	2					
16	Постмодерн і суспільно-політичні трансформації		2УТ			2	
17	Цивілізаційні аспекти глобального прогнозування майбутнього	2 (К)				4	
18	Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства		2 (З)			2	
	Разом годин: 54	22	14			18	

Форми контролю: усне опитування – У
 контрольні роботи – КР
 перевірка конспектів – ПК
 перевірка завдань для самостійної роботи – СР
 тестування – Т
 колоквіум – К
 інші _____

ЗМІСТ
дисципліни
“ПОЛІТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ”

Змістовий модуль I. Місце, роль і засоби прогнозування суспільно-політичного розвитку

Поняття “прогноз” і “політичне прогнозування”. Основні характеристики політичного прогнозування, його теоретико-пізнавальна та управлінська спрямованість. Внутрішньополітичне і зовнішньополітичне прогнозування. Типологізація прогнозів: оперативний, короткостроковий, середньостроковий, довгостроковий і віддалений. Основні стадії прогнозування.

Основні принципи прогнозування. Синергетика як універсальний принцип забезпечення достовірності прогнозу. Методи політичного прогнозування. Роль методів колективної експертної оцінки і “мозкової атаки”. Основні етапи розробки прогнозів.

Оптимальний підхід та оптимальні моделі у вивченні соціально-політичних процесів. Типи моделей соціальних явищ і процесів. Штучний інтелект та “івент-аналіз”. Державні рішення як об’єкт політичного прогнозування.

Змістовий модуль II. Стратегія і тактика внутрішньополітичного прогнозування

Моделювання механізму прийняття державних рішень. Прогнозування як засіб оптимізації основних напрямів соціально-політичного розвитку.

Політичні рішення: специфіка прийняття, практичного втілення та передбачення їх наслідків. Критерії і механізм забезпечення ефективності державного управління. Реалізація стратегії і тактики державно-політичного розвитку. Державно-політична стратегія соціальних перетворень. Прогнозування процесів суспільних модернізацій. Стратегічні завдання демократичного розвитку держави й суспільства в Україні.

Змістовий модуль III. Цивілізаційні аспекти глобального прогнозування майбутнього

Еволюція футуроорієнтованих підходів до опанування майбутнього в історії людської цивілізації. Концепції постіндустріального суспільства О. Тоффлера і Д. Белла. Концепція інформаційного суспільства Дж. Нейсбіта. Ідея “кінця історії” Ф. Фукуями. Концепція “нового світового порядку” Г. Кіссінджера. Концепція “зіткнення цивілізацій” С. Хантінгтона.

Процес децентралізації та його значення для світового розвитку. Гуманізація суспільства та її основні характеристики. Роль освіти для майбутнього світового розвитку. Ознаки сучасного етапу демократизації суспільства. Процес інформатизації і формування інформаційного суспільства. Політико-антропологічні ознаки процесу індивідуалізації.

Поняття “постмодерн” і “постмодернізація”. Ситуація і політичні ознаки постмодерну. Діалектика співвідношення дихотомій “модерн – постмодерн” і “модернізація – постмодернізація”. Гуманістична альтернатива для України майбутнього. Гуманізація взаємовідносин суспільства й особистості. Перспективи утвердження громадянського суспільства в Україні.

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

З метою активізації процесу самостійної роботи студентів передбачається проводити наступні заходи:

1. Підготовка до семінарських занять.
2. Написання есе та анотацій на теми курсу.
3. Формулювання базових та актуальних питань з окремих тем курсу.
4. Написання рефератів з актуальних проблем курсу.
5. Виокремлення проблемних питань.
6. Аналіз міждисциплінарних зв'язків тем курсу з іншими навчальними дисциплінами.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань студентів проводиться шляхом перевірки конспектів лекцій, перевірки контрольних робіт та перевірки виконання завдань для самостійної роботи.

Підсумковий контроль являє собою проведення заліку в кінці семестру відповідно до визначених тем та питань навчальної програми дисципліни.

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I. Місце, роль і засоби прогнозування суспільно-політичного розвитку

Тема 1. Теоретичні категорії та сутність політичного прогнозування

План

1. Аналіз графічних моделей політичної системи.
2. Визначення механізму дії політичної системи.
3. Типологізація політичних прогнозів.
4. Основні поняття політичного прогнозування.

Література [1; 13–16; 22; 25; 30; 31; 34; 37; 61; 65; 66; 71]

Тема 2. Методологія прогнозування та моделювання політичних процесів

План

1. Поняття принципів та методів політичного прогнозування.
2. Сутність, етапи та завдання моделювання.

3. Аналіз нових графічних моделей об'єктів, що досліджуватимуть студенти.

Література [1; 13–16; 21; 22; 25; 30; 31; 37; 48; 50; 61; 67; 71]

Змістовий модуль II. Стратегія і тактика внутрішньополітичного прогнозування

Тема 3. Основні стадії прийняття державно-управлінських рішень

План

1. Державно-управлінські рішення як об'єкт політичного прогнозування.
2. Типи моделей соціальних явищ.
3. Стадії прийняття державно-управлінських рішень.

Література [1; 2; 13; 15; 16; 21; 25; 28; 30; 31; 33; 37; 38; 47; 53; 57; 58; 61; 67; 71]

Тема 4. Розроблення і забезпечення ефективності державно-управлінських рішень

План

1. Сутність і механізм прийняття державно-управлінських рішень.
2. Моделювання механізму прийняття державних рішень.
3. Ефективність державно-управлінських рішень.

Література [1; 3; 4; 8–10; 13; 15; 16; 23; 29; 30; 31; 33; 37–39; 42–44; 51; 52; 56; 61; 63; 64; 69; 70]

Змістовий модуль III. Цивілізаційні аспекти глобального прогнозування майбутнього

Тема 5. Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку

План

1. Футурологічні проекти подальшого розвитку людства: від Тоффлера до Амосова.
2. Роль освіти для майбутнього світового розвитку.
3. Україна в цивілізаційному просторі ХХІ ст.: перспективи гуманізації держави і гармонізації суспільства.

Література [1; 5–7; 11; 16; 17; 20; 24; 26; 30–32; 34; 35; 40; 45; 46; 54; 55; 71; 72]

Тема 6. Постмодерн і суспільно-політичні трансформації

План

1. Новітні суспільно-політичні тенденції загальноцивілізаційного поступу.
2. Політичні ознаки епохи Постмодерну.
3. Діалектика співвідношення “модернізація” — “постмодернізація”.
4. Постмодерн і трансформація ціннісної основи людського буття.
Література [1; 16; 18; 19; 23; 27; 30; 31; 41; 49; 59; 60; 62; 68]

Тема 7. Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства

План

1. Гуманізація суспільства та її основні характеристики.
2. Ознаки сучасного процесу демократизації.
3. Постматеріальні ціннісні орієнтації.
4. Плюралізм як основа майбутнього людського співіснування.
Література [1; 2; 4; 12; 16; 27; 30; 31; 32; 36; 67]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Змістовий модуль I. Місце, роль і засоби прогнозування суспільно-політичного розвитку

Тема 1. Теоретичні категорії та сутність політичного прогнозування

1. Написання есе на теми:

- Відмінність між поняттями “політологія” та “політика”.
- Особливості діяльності політолога та політика.

2. Виокремлення проблемних питань та завдань:

- а) Проаналізуйте головні відмінності між внутрішньополітичним і зовнішньополітичним прогнозуванням.
- б) Назвіть найпоширеніші типології політичних прогнозів.
- в) Порівняйте між собою типи пошукового і нормативного прогнозів.
- г) У чому полягає значення синергетики як універсального принципу забезпечення достовірності прогнозу?
- д) Якими є визначальні напрями у діяльності Римського клубу?

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Науковий інструментарій політичного прогнозування.
2. Теоретико-пізнавальна й управлінська спрямованість політичного прогнозування.
3. Футурологія політики як науковий напрям.

Тема 2. Методологія прогнозування та моделювання політичних процесів

1. Аналіз міждисциплінарних зв'язків курсу з іншими навчальними дисциплінами на тему: “Політична система”.

2. Виокремлення проблемних питань та завдань.

- а) Поясніть механізм застосування методу “мозкової атаки”.
- б) Вкажіть особливості факторного і кластерного аналізу у дослідженні міжнародних відносин.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми.

1. Результати і критерії ефективності політичного прогнозування.
2. Об'єктивні підстави та умови політичного прогнозування.

Змістовий модуль II. Стратегія і тактика внутрішньополітичного прогнозування

Тема 3. Основні стадії прийняття державно-управлінських рішень

1. Формулювання базових понять по темі:

1. Дайте визначення поняттю “державне рішення”.
2. Перелічіть три основні види державно-управлінських рішень.
3. Вкажіть основні етапи раціональної технології прийняття рішень.
4. Зазначте характерні відмінності між державним і політичним рішенням.

2. Виокремлення проблемних питань та завдань

- а) Назвіть і поясніть головні риси державно-управлінських рішень. У чому полягає їх відмінність від інших типів рішень?
- б) Схарактеризуйте основні стадії процесу прийняття державно-управлінських рішень.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми.

1. Сутність державно-управлінських рішень.
2. Зв'язок державно-управлінських рішень з політичним прогнозуванням.
3. Порівняння типів і характеру державотворчих процесів.

Тема 4. Розроблення і забезпечення ефективності державно-управлінських рішень

1. Формулювання актуальних питань по темі:

1. Взаємозв'язок між державно-управлінськими рішеннями і політичним прогнозуванням.
2. Підвищення ефективності державно-управлінських рішень як необхідна умова переходу до альтернативної цивілізації.
3. Застосування системного аналізу в процесі прийняття державно-управлінських рішень.

2. Виокремлення проблемних питань:

- а) За наявності яких характеристик державно-управлінські рішення можна вважати оптимальними та ефективними?
- б) Від чого залежить ефективність державно-управлінських рішень?
- в) Чому перехід до альтернативної цивілізації залежить від ефективних державно-управлінських рішень?
- г) Що ви розумієте під поняттям “державне будівництво”?

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Стратегічний кількісний аналіз процесів соціально-економічного розвитку держави.
2. Зв'язок державно-управлінських рішень з політичним прогнозуванням.
3. Порівняння типів і характеру державотворчих процесів.

Змістовий модуль III. Цивілізаційні аспекти глобального прогнозування майбутнього

Тема 5. Глобальне прогнозування тенденцій світового політичного розвитку

1. Написання анотацій до теми:

- глобалістика;
- тенденція;
- світовий політичний розвиток.

2. Виокремлення проблемних питань та завдань:

- а) Спробуйте критично переосмислити концепцію “кінця історії” Френсіса Фукуями.
- б) У чому полягає роль освіти для майбутнього світового розвитку?

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Гуманізація суспільства та її основні характеристики.
2. Доповідь А. Кінга і Б. Шнайдера Римському клубові “Перша глобальна революція”.
3. Глобальні моделі взаємовідносин держав.

Тема 6. Постмодерн і суспільно-політичні трансформації

1. Формулювання базових понять теми:

- модернізація;
- постмодернізація;
- постсучасне суспільство;
- вестернізація.

2. Виокремлення проблемних питань та завдань:

- а) Визначте політичні ознаки епохи Постмодерну.
- б) Схарактеризуйте діалектику співвідношення дихотомії “модернізація” – “постмодернізація”.

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства.
2. Домінування і заперечення “вестернізації” в ситуації постмодерну.

Тема 7. Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства

1. Формулювання актуальних питань по темі.

1. Плюралізм як основа майбутнього людського співіснування.
2. Постматеріальні ціннісні орієнтації.
3. Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства.

2. Виокремлення проблемних питань:

- а) Які ознаки притаманні сучасному процесу демократизації?
- б) Які політичні зміни обумовлюються процесом демократизації суспільства?

3. Написання рефератів з актуальних проблем теми:

1. Напрями подолання постноменклатурного синдрому і різноманітних проявів бюрократизму.
2. Демократичне поєднання політики і моралі.
3. Гуманістична альтернатива для України майбутнього.
4. Фемінізм і жіночий рух.
5. Взаємозв'язок політики, культури і екології.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття “прогноз” і “політичне прогнозування”.
2. Основні ознаки політичного прогнозування.
3. Об'єктивні підстави та умови політичного прогнозування.
4. Методи політичного прогнозування.
5. Роль методів колективної експертної оцінки і “мозкової атаки”.
6. Результати і критерії ефективності політичного прогнозування.
7. Оптимальний підхід та оптимальні моделі у вивченні соціально-політичних процесів.
8. Моделювання механізму прийняття державних рішень.
9. Державно-політична стратегія соціальних перетворень.
10. Стратегічний кількісний аналіз процесів соціально-економічного розвитку держави.
11. Еволюція футуро-орієнтованих підходів до опанування майбутнього в історії людської цивілізації.
12. Особливості зміни матеріальних і духовних основ розвитку сучасної цивілізації.
13. Доповідь Римському клубові “Перша глобальна революція” А. Кінга і Б. Шнайдера.
14. Гуманізація суспільства та її основні характеристики.
15. Ознаки сучасного етапу демократизації суспільства.
16. Політико-антропологічні ознаки процесу індивідуалізації.
17. Діалектика співвідношення дихотомій “модерн – постмодерн” і “модернізація – постмодернізація”.
18. Домінування і заперечення “вестернізації” в ситуації постмодерну.
19. Факторний і кластерний аналіз у дослідженні міжнародних відносин.
20. Глобальні моделі взаємовідносин держав.
21. Нові соціальні рухи, орієнтовані на розвиток культури.
22. Взаємозв'язок політики, культури й екології.

23. Основні принципи культурно-політичного розвитку постсучасного суспільства.
24. Напрями подолання постноменклатурного синдрому й різноманітних проявів бюрократизму

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Виконання студентами контрольної роботи відповідно до навчального плану курсу “Політичне прогнозування” сприятиме оволодінню ними теоретичними знаннями та прикладними вміннями, засвідчить їх засвоєння та у майбутньому сприятиме впровадженню теоретичних положень у практичну діяльність.

Метою контрольної роботи є забезпечення самостійного вивчення, поглиблення та засвоєння знань з дисципліни “Політичне прогнозування”, ознайомлення з методами та зарубіжним досвідом створення політичних прогнозів, з’ясування особливостей та напрямів державного управління, що в підсумку сприятиме здобуттю студентами навичок оперувати знаннями з організаційних форм діяльності із підготовки та проведення системного політичного аналізу, обґрунтовувати створені прогнози на майбутнє.

У контрольній роботі з дисципліни “Політичне прогнозування” студенти повинні розгорнуто ґрунтовно розкрити обрану тему. При виконанні контрольних робіт доцільно користуватися літературою до навчального курсу “Політичне прогнозування”, список якої додається.

Завдання на виконання контрольних робіт студенти отримують у викладача, здати виконані роботи вони повинні у термін, встановлений графіком. До здачі заліку студенти допускаються тільки після співбесіди по суті питань, що висвітлені у контрольній роботі, та після її зарахування викладачем.

Виконання контрольної роботи базується на вивченні теоретичних засад політичного прогнозування, законодавчого поля України щодо організації та функціонування адміністративної системи країни, зарубіжного досвіду, спеціальної літератури, включаючи періодичні видання, з теми контрольної роботи. При цьому студент повинен провести цілеспрямований відбір спеціальної наукової літератури та необхідних нормативних документів у бібліотеці МАУП, а також у ЦНБ ім. В. І. Вернадського і у Парламентській бібліотеці.

Контрольна робота повинна бути оформлена на аркушах паперу формату А4 відповідно до вимог ДОСТУ. На титульній сторінці необхідно вказати прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, групу і спеціальність, а також домашню адресу та контактний телефон.

Робота повинна бути надрукована. Після розкриття суті питань обов'язково повинен бути перелік використаної літератури в алфавітному порядку відповідно до існуючих вимог написання таких списків.

Посилання на першоджерела необхідно подавати по тексту контрольної роботи у квадратних дужках. Так, посилання [7, с. 44–45] свідчить, що 7 — це порядковий номер джерела, позначеного у списку літератури, а 44–45 — сторінки із вказаного джерела. Обсяг контрольної роботи не має перевищувати 15 сторінок, набраних шрифтом 14 через 1,5 інтервала. При цьому слід мати на увазі, що головною вимогою до контрольної роботи є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Наприкінці роботи студент обов'язково повинен поставити підпис та дату закінчення виконання контрольної роботи.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Теоретико-пізнавальна та управлінська спрямованість політичного прогнозування.
2. Внутрішньополітичне і зовнішньополітичне прогнозування.
3. Основні типи політичних прогнозів.
4. Принципи політичного прогнозування.
5. Синергетика як універсальний принцип забезпечення достовірності прогнозу.
6. Основні етапи розробки прогнозів.
7. Типи моделей соціальних явищ і процесів.
8. Штучний інтелект та “івент-аналіз”.
9. Державні рішення як об'єкт політичного прогнозування.
10. Прогнозування процесів суспільних модернізацій.
11. Порівняння типів і характеру державотворчих процесів.
12. Футурологія політики як науковий напрям.
13. Концепції постіндустріального суспільства О. Тоффлера і Д. Белла.
14. Концепція інформаційного суспільства Джона Нейсбіта.
15. Ідея “кінця історії” Френсіса Фукуями.
16. Процес децентралізації та його значення для майбутнього світового розвитку.

17. Роль освіти для майбутнього світового розвитку.
18. Процес інформатизації і формування інформаційного суспільства.
19. Політичні ознаки епохи постмодерну.
20. Поняття “постмодерн” і “постмодернізація”.
21. Мета і завдання моделювання міжнародних відносин.
22. Концепція “нового світового порядку” Генрі Кіссінджера.
23. Концепція “зіткнення цивілізацій” Самуеля Хантінгтона.
24. Поняття культури в сучасному вимірі.
25. Криза ідентичності та основні напрями її подолання.
26. Демократичне поєднання політики і моралі.
27. Пліуралізм як основа майбутнього людського співжиття.
28. Постматеріальні ціннісні орієнтації.
29. Основні напрями гуманізації взаємовідносин суспільства й особистості.
30. Перспективи утвердження громадянського суспільства в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Авер'янов В. Б., Алексеєнко І. В., Андрєєв С. С., Антоненко В. Г., Антонюк О. В.* Політологічний енциклопедичний словник / НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; Українська асоціація політологів / Ю. С. Шемшученко (відп. ред.), В. П. Горбатенко (упоряд.). – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Генеза, 2004. – 735 с.
2. *Актуальні проблеми реалізації Україною стратегічного курсу на європейську і євроатлантичну інтеграцію: громадська думка та експертні оцінки.* Наук.-інформ. зб. / Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України / За заг. ред. В. П. Горбулін. – К.: Євроатлантикінформ, 2005. – 256 с.
3. *Актуальні проблеми стратегії розвитку України: Регіональний вимір.* Наук. зб. / Національний ін-т стратегічних досліджень Президента України. Закарпатський філіал / Захарій С. Варналій (ред.кол.). – Ужгород : Вид-во В. Падяка, 2003. – 91с.
4. *Актуальні проблеми формування та реалізації державної політики України на євроатлантичному векторі.* Наук.-інформ. зб. / Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції Ук-

- раїни / В.П. Горбулін (заг. ред.). — К.: Євроатлантикінформ, 2005. — 216 с.
5. *Алмонд Габриель, Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р.* Сравнительная политология сегодня: Мировой обзор: Учеб. пособие для студ.-политологов / А. С. Богдановский (сокр. пер. с англ.), Л. А. Галкина (сокр. пер. с англ.). — М.: Аспект Пресс, 2002. — 536 с.
 6. *Альтерглобализм: теория и практика “антиглобалистского” движения* / Александр В. Бузгалин (ред.). — М.: УРСС, 2003. — 254 с.
 7. *Амосов Н. М.* Идеология для Украины. — К.: DEMID, 1997. — 36 с.
 8. *Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень: Зб. документів і матеріалів* / Національна академія держ. управління при Президентові України. Центр дослідження адміністративної реформи / О. І. Кілієвич (уклад.), В. В. Тертичка (уклад.). — К.: К.І.С., 2004. — 210 с.
 9. *Аналітичні записки з розробки напрямків державної політики* / Українська академія держ. управління при Президентові України; Центр дослідження адміністративної реформи / В. Є. Романов (уклад.), О. І. Кілієвич (уклад.). — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 234 с.
 10. *Англерид Т., Андерсен А., Артим І. О., Кальюранд Р., Дегтяр А. К.* Оцінювання державних політики та програм: Методичні вказівки до вступного курсу з оцінювання — теорія і практика: Посіб. для викладачів з освітньо-проф. програми підготовки магістрів держ. управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — К.: Всеуито, 2003. — 152 с.
 11. *Андрианова Т. В.* Геополитические теории XX в.: Социально-философское исследование / РАН; Ин-т научной информации по общественным наукам (ИНИОН) / Л. Э. Венцовский (отв. ред.). — М., 1996. — 178 с.
 12. *Андрущенко (Гринько) С. В.* Україна в сучасному геополітичному середовищі. — К.: Логос, 2005. — 288 с.
 13. *Андрущенко В. П., Горлач М. І., Головченко Г. Т., Жиленкова І. М., Жиленков В. І.* Політологія: наука про політику: Підручник для вищої школи / В. Г. Кремень (ред.), М. І. Горлач (ред.). — 3-те вид., випр. та допов. — К.; Х.: Єдінорог, 2001. — 640 с.

14. *Анохин А. М.* Политическое знание: науковедческий анализ. — М.: Знак, 2001. — 100 с.
15. *Антоненко В. Г., Бабкін В. Д., Бабкіна О. В., Бобик В. М., Головатий М. Ф.* Політологія: Підручник / О. В. Бабкіна (ред.), В. П. Горбатенко (ред.). — 3-тє вид., перероб., допов. — К.: ВЦ “Академія”, 2006. — 568 с.
16. *Антонюк О. В., Бондар Ю. В., Волобуєв В. І., Головатий М. Ф., Захожай В. Б.* Малий етнополітологічний словник: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП) / Г. В. Щокін (голова ред. кол.), А. М. Черній (ред.-упоряд.). — К.: МАУП, 2005. — 283 с.
17. *Базив Д. П.* Геополитическая стратегия Украины. — К., 2000. — 192 с.
18. *Бала В., Голобуцький А., Якушик В., Голобуцькая Т., Павловский Я.* Политическая ситуация в Украине конца 2006 г. Прогноз на 2007 г. / Агентство моделирования ситуаций (АМС). — К., 2006. — 58 с.
19. *Бандурка О. М., Греченко В. А.* Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть / Ун-т внутрішніх справ. — Х., 2000. — 304 с.
20. *Баталов Э. Я.* Мировое развитие и мировой порядок. Анализ современных американских концепций. — М.: РОССПЭН, 2005. — 375 с.
21. *Бибик В. М.* Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. — 2-ге вид., стер. — К.: МАУП, 2001. — 383 с.
22. *Бегей І. І.* Порадник із політології: Навч. посіб. для студ. вузів / Нац. банк України. — Львів. банк. ін-т. — Л.: ЛБІ НБУ, 2006. — 351 с.
23. *Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р.* Аналіз політики: концепції, практика / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; Наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 654 с.
24. *Гелд Д.* Демократія та глобальний устрій / О. Юдін (відп. ред.), О. Юдін (пер.), О. Межевікіна (пер.). — К.: Port-Royal, 2005. — 358 с.
25. *Герасіна Л. М., Журавський В. С., Зимогляд В. Я., Осипова Н. П.* Політологія: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М. І. Панов (ред. кол.). — 2-ге вид., перероб. і допов. — К.: Вид. дім “Ін Юре”, 2006. — 520 с.

26. *Глобальные* тенденции развития человечества до 2015 года: Материалы Национального разведывательного Совета США / М. А. Леонович / Пер. с англ. — Екатеринбург: У-Фактория, 2002. — 119 с.
27. *Гогвуд Браєн, Ган Луїс*. Аналіз політики для реального світу / А. Олійник (пер.). — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. — 396 с.
28. *Головатий М. Ф.* Мистецтво політичної діяльності: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: МАУП, 2002. — 176 с.
29. *Головатий М. Ф.* Політичний менеджмент: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 264 с.
30. *Горбатенко В. П.* Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — К.: Генеза, 2006. — 395 с.
31. *Горбатенко В. П., Бутовська І. О.* Політичне прогнозування. — К.: МАУП, 2005. — 152 с.
32. *Горбатенко В. П., Луць Л. А., Бігун В. С., Кресін О. В., Копійка В. В.* Європейська інтеграція України: Політико-правові проблеми / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України / В. П. Горбатенко (ред.). — К.: Юридична думка, 2005. — 329 с.
33. *Дегтярев А.* Основы теории политики: Учеб. пособие / Ин-т “Открытое об-во”. — Гл. 2. Методы изучения политики. — М.: Высш. шк., 1998. — 239 с.
34. *Зленко А.* Дипломатия и политика. Украина в процессе динамичных геополитических перемен. — Х.: Фолио, 2004. — 559 с.
35. *Зовнішня* політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991–2003) / Ред. С. В. Віднянський. — К.: Генеза, 2004. — 616 с.
36. *Михальченко Н.* Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? — К.: Ин-т социологии НАНУ, 2001. — 440 с.
37. *Прогнозування* і розробка програм: Метод. посіб. / За ред. В. Ф. Беседіна. — К.: Наук. світ, 2000. — 468 с.
38. *Теорія* і практика політичного аналізу: Навч. посіб. / За заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. — К.: Міленіум, 2003. — 228 с.
39. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. — 750 с.

40. *Алаев Э. Б., Белокреницкий В. Я., Воскресенский А. Д., Голанский М. М., Ерасов Б. С.* Глобальное сообщество: новая система координат (подходы к проблеме) / РАН; Науч. совет по истории мировой культуры; Нац. ин-т развития. Центр геоэкономич. и соц. исследований / А. И. Неклесса (рук. проекта и отв. ред.). — СПб.: Алетейя, 2000. — 320 с.
41. *Альтфатер Эльмар, Байме Клаус, Байхельт Тимм, Бри Михаэль, Визенталь Гельмут.* Повороты истории: Постсоциалистические трансформации глазами немецких исследователей: В 2 т. / Европейск. ун-т в С.-Петербурге. Фак-т полит. наук и соц-гии; Общество соц-ных исслед. и публ. Шваниц (ред.-сост.) — СПб.; М.; Берлин: Европейск. ун-т в С.-Петербурге; Летний сад, Т. 1: Постсоциалистические трансформации: теоретические подходы. — 509 с.; Т. 2: Постсоциалистические трансформации в сравнительной перспективе. — 493 с.
42. *Антонюк А.* Внешнеполитическое направление украинской этнополитики // Персонал. — 2003. — № 2. — С. 28–31.
43. *Атанесян А. В.* Обоснование в политических решениях: Автореф. дис. ... канд. полит. наук: 23.00.01 / Ереванский гос. ун-т. — Ереван, 2001. — 22 с.
44. *Барчук Г. І., Колодій А. М., Халюк С. О.* Реформування політичної системи в Україні: актуальні питання: Науковий огляд / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2003. — 63 с.
45. *Баскин Ю. Я., Корнев А. В., Лазарев В. В., Липень С. В., Луковская Д. И.* История государственно-правовых учений: Учебник / В. В. Лазарев (отв. ред.). — М.: Спарк, 2006. — 670 с.
46. *Баталов Э. Я.* “Новый мировой порядок”: к методологии анализа // Полис. — 2003. — № 5. — С. 25–37.
47. *Бащтанник В. В.* Державне управління в системі владно-партійної взаємодії: Дис. ... канд. наук з державного управління: 25.00.01 / Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. — К., 2002. — 226 арк.
48. *Беззуб'як М. Й.* Дослідження політичних відносин методом контент-аналізу: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.01 / Ін-т політ. та етнонац. дослід. НАН України. — К., 2003. — 18 с.
49. *Безродна В. І.* Особливості формування громадянського суспільства в процесі політичної модернізації України: Автореф.

- дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Одес. нац. юрид. акад. — Одеса, 2003. — 16 с.
50. *Берега А. В.* Інституційні моделі регіональної політики в європейських країнах // Держава і право. — 2005. — Вип. 28. — С. 680–686.
 51. *Варгатюк С.* Проблеми міжнародних відносин України крізь призму поглядів вітчизняних політиків і дипломатів кінця першої чверті ХХ ст. // Людина і політика. — 2003. — №3. — С. 48–59.
 52. *Виконавче провадження в Україні: Актуальні питання / І. Ніколаєв та ін — К., 2004. — 80 с.*
 53. *Воронкова В. Г.* Менеджмент в державних організаціях: Навч. посіб. — К.: Професіонал, 2004. — 256 с.
 54. *Гелей С., Рутар С., Кендус О.* Політико-правові системи світу: Навч. посіб. / Укоопспілка; Львів. комерц. акад. — Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2002. — 224 с.
 55. *Гельман В. Я.* Формирование концептов в исследованиях российской политики // Принципы и практика политических исследований: Сб. материалов конф. и мероприятий, проведенных РАПН в 2001 году. — М.: “Российская политическая энциклопедия” (РОССПЭН), 2002. — С. 83–101.
 56. *Глазунов Г.* Управлінські та політичні рішення. Рівень збалансованості // Віче. — 2004. — № 7. — С. 50–52.
 57. *Говлет М., Рамеш М.* Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / О. Рябов (пер. з англ.). — Л.: Кальварія, 2004. — 264 с.
 58. *Дани Вільям Н.* Державна політика: вступ до аналізу: Підручник для вузів / Г. Є. Краснокутський (пер. з англ.). — Одеса: АО БАХВА, 2005. — 502 с.
 59. *Демчук П. О.* Обережно, політичні міфи!: Філософсько-політологічний трактат. — К.: Молодь, 2006. — 204 с.
 60. *Камінський Э.* Концептуальні виміри практичної ефективності політологічних досліджень // Політична думка. — 2002. — № 2–3. — С. 108–122.
 61. *Макогон Ю. В.* Внешнеэкономическая деятельность: организация, управление, прогнозирование: Учебник. — Донецк: Альфа-пресс, 2004. — 344 с.
 62. *Ольшанский Д. В., Пеньков В. Ф.* Политический консалтинг. — СПб.: Питер, 2005. — 448 с.

63. *Пал Л. А.* Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюби. — К.: Основи, 1999. — 422 с.
64. *Перепелиця Г.* Внутрішні чинники формування зовнішньої політики України // Політика і час. — 2004. — № 11. — С. 32–45.
65. *Політичне управління.* — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 156 с.
66. *Политический анализ: современное состояние и направления развития* // Полис. — 2004. — № 3. — С. 182–185.
67. *Соловьев А. И.* Политология: политическая теория, политические технологии: Учебник для студ. вузов. — М.: Аспект Пресс, 2001. — 559 с.
68. *Сартори Дж.* Искажение концептов в сравнительной политологии // Полис. — 2003. — № 3. — С. 67–77; № 4. — С. 152–160.
69. *Тертичка В.* Аналіз державної політики: перспективи становлення повноправної науково-навчальної дисципліни в Україні // Вісн. Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України. — 2003. — № 1. — С. 58–66.
70. *Туленя Н. В.* Парадигмальная эволюция политического управления: от ретроспективы научных подходов к новой трактовке системы взглядов // Украина на рубеже тысячелетий: идеология механизма реализации реформ. — 2000. — № 7(12). — С. 33–42.
71. *Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. / Авт.-упоряд.: В. П. Андрущенко та ін.* — К.: Знання України, 2003. — Т. 1. — 364 с.
72. *Храмов В. О.* Геополітичні завдання України як актуальна проблема зовнішньої політики: структурно-функціональна оцінка політичного процесу “заляльковування” Білорусі та Росії // Украина в современном геополитическом пространстве. — 2000. — № 5(10). — С. 79–83.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Політичне прогнозування”	4
Зміст дисципліни “Політичне прогнозування”	6
Форми самостійної роботи.....	8
Система поточного та підсумкового контролю	8
Плани семінарських занять	8
Завдання для самостійної роботи студентів.....	10
Питання для самоконтролю	14
Методичні вказівки до виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання	15
Теми контрольних робіт.....	16
Список літератури.....	17

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Л. С. Тоболіч*
Комп'ютерне верстання *О. А. Залужна*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3530

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП